

«Το Μέλλον της Εργασίας»

Παρουσίαση Έκθεσης World Bank και Μελέτης IOBE

Δελτίο Τύπου | 15.12.2023

Πραγματοποιήθηκε σήμερα Παρασκευή 15 Δεκεμβρίου 2023, η εκδήλωση «**Το Μέλλον της Εργασίας**», που διοργάνωσαν από κοινού η **World Bank** και το **Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών - IOBE**, κατά την οποία παρουσιάστηκαν **Έκθεση της World Bank και Μελέτη του IOBE**.

Η εκδήλωση άνοιξε με χαιρετισμό του **Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Άδωνι Γεωργιάδη**, και ακολούθησε εισαγωγική τοποθέτηση του **κ. Goran Tinjic, Country Manager for Southern Europe, World Bank**.

Στη συνέχεια, ο **κ. Rafael de Hoyos, Program Leader for Human Development, EU Member States, World Bank** παρουσίασε την Έκθεση της **World Bank** «**Επιδράσεις για την ισότητα και την ανάπτυξη στην Ευρώπη**» και ο **κ. Svetoslav Danchev, Επικεφαλής Μικροοικονομικής Ανάλυσης & Πολιτικής IOBE** παρουσίασε τη μελέτη του Ιδρύματος «**Μέτρηση των ήπιων δεξιοτήτων των μαθητών στην Ελλάδα**».

Ακολούθησε συζήτηση με τη συμμετοχή του **κ. Χρήστου Ιωάννου, Σύμβουλου Διοίκησης, ΣΕΒ** και του **κ. Ηλία Κικίλια, Γενικού Διευθυντή ΙΝΣΕΤΕ** και **π. Διοικητή ΟΑΕΔ**.

Τα βασικά σημεία της συζήτησης και των θεμάτων που παρουσιάστηκαν κατέγραψε ο **κ. Michal Rutkowski, Regional Director, Human Development, World Bank**.

Την εκδήλωση συντόνισε ο **Γενικός Διευθυντής IOBE, Καθηγητής κ. Νίκος Βέττας**.

Η Έκθεση της World Bank

Η Έκθεση της **World Bank** «**Επιδράσεις για την ισότητα και την ανάπτυξη στην Ευρώπη**» εξετάζει τη σχέση μεταξύ τεχνολογίας, οικονομικής ανάπτυξης και ισότητας. Όπως επισημαίνεται, η μείωση των θέσεων εργασίας της μεσαίας τάξης στις ευρωπαϊκές χώρες τα τελευταία 40 χρόνια έχει οδηγήσει στην αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας και σε πολιτική πόλωση. Στο πλαίσιο αυτό η μεγάλη πρόκληση για τους διαμορφωτές πολιτικής στην Ευρώπη είναι να διασφαλιστεί ότι οι νέες τεχνολογίες δεν θα επιδεινώσουν περαιτέρω τις τάσεις αυτές και θα συμβάλλουν στην επίτευξη μιας πιο δίκαιης ανάπτυξης.

Η Έκθεση καταδεικνύει ότι, ενώ η καινοτομία και οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν ενισχύσει την παραγωγικότητα στην Ευρώπη, οδήγησαν επίσης σε αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας. Όπως επισημαίνεται, οι θεαματικές τεχνολογικές εξελίξεις έχουν δώσει ώθηση στην συγκέντρωση της αγοράς, μειώνοντας το μερίδιο του συνολικού εθνικού εισοδήματος που κατευθύνεται στην εργασία. Επιπλέον, τα άτομα ανώτατης εκπαίδευσης επωφελούνται περισσότερο από τις τεχνολογικές εξελίξεις, ενώ οι λιγότερο μορφωμένοι εργαζόμενοι είναι πιο ευάλωτοι στο να εκτοπιστούν.

Τρία βασικά ευρήματα της Έκθεσης:

- **Οι μικρές επιχειρήσεις στην ΕΕ καθυστερούν να υιοθετήσουν τις νέες τεχνολογίες.** Η Έκθεση δείχνει ότι οι μεγαλύτερες, πιο παραγωγικές επιχειρήσεις και εκείνες με καλύτερα διευθυντικά στελέχη είναι πιο πιθανό να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες. Τα ποσοστά υιοθέτησης νέων τεχνολογιών είναι παρόμοια στις μεγάλες επιχειρήσεις και στις δύο πλευρές του Βόρειου Ατλαντικού. Ωστόσο, τέσσερις στις δέκα μικρές επιχειρήσεις υιοθετούν νέες τεχνολογίες στις ΗΠΑ, ενώ στην ΕΕ ο λόγος είναι τρεις στις δέκα. Επιπλέον, οι χώρες και οι περιφέρειες με υψηλότερα επίπεδα ανθρώπινου κεφαλαίου, μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους και φιλικά προς τις επιχειρήσεις ρυθμιστικά πλαίσια προωθούν καλύτερα την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών.
- **Στην ΕΕ, η τεχνολογία έχει αυξήσει την παραγωγικότητα, τη ζήτηση για πτυχιούχους Πανεπιστημίων, και τη συγκέντρωση της αγοράς.** Σε δείγμα ιταλικών εταιρειών που εξετάστηκαν στην Έκθεση, αναδείχθηκε ότι η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών αυξάνει τις συνολικές πωλήσεις και την απασχόληση, με σημαντική άνοδο της παραγωγικότητας εργασίας. Οι εταιρείες που ενσωμάτωσαν νέες τεχνολογίες μειώνουν την ένταση συνήθων χειρωνακτικών εργασιών και αυξάνουν την ένταση μη συνηθισμένων γνωστικών εργασιών. Αυτή η αλλαγή στα καθήκοντα επιτυγχάνεται με την πρόσληψη περισσότερων εργαζομένων με πανεπιστημιακά πτυχία. Παράλληλα, καθώς είναι πιο πιθανό μεγαλύτερες και πιο παραγωγικές εταιρείες να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες, αυξάνεται η συγκέντρωση στις αγορές και μειώνεται το μερίδιο του συνολικού εισοδήματος που πηγαίνει στην εργασία.
- **Οι απόφοιτοι επαγγελματικής εκπαίδευσης δεν έχουν τις δεξιότητες για να επωφεληθούν από τις τεχνολογικές αλλαγές.** Οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) είναι πιθανότερο να βρουν απασχόληση σε σύγκριση με τους συνομηλίκους τους με πτυχίο γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, αυτό το πλεονέκτημα εξασθενεί μέσα σε πέντε έως επτά χρόνια από την είσοδό τους στο εργατικό δυναμικό, ένα αποτέλεσμα που εξηγείται από μια αγορά εργασίας που χαρακτηρίζεται από συνεχείς αλλαγές στη ζήτηση για δεξιότητες. Οι απόφοιτοι ΕΕΚ εξακολουθούν να ασχολούνται με συνήθεις και χειρωνακτικές εργασίες και διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο να εκτοπιστούν από την αγορά εργασίας λόγω αυτοματοποίησης. Μέρος της εξήγησης για την έλλειψη συμπληρωματικότητας μεταξύ των καθηκόντων που εκτελούνται από τους αποφοίτους ΕΕΚ και εκείνων που απαιτούνται από τις νέες τεχνολογίες είναι οι χαμηλές θεμελιώδεις δεξιότητες — η αριθμητική ικανότητα, ο γραμματισμός και οι κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες.

Στις προτάσεις πολιτικής της Έκθεσης περιλαμβάνονται:

- **Προώθηση της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών.** Τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να προωθήσουν την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στις μικρές επιχειρήσεις μέσω της διοικητικής κατάρτισης, της απλούστευσης των κανονιστικών ρυθμίσεων, της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου, εστιάζοντας στις υστερούσες περιφέρειες.
- **Καλύτερη προσαρμογή της τεχνολογίας για την κάλυψη των αναγκών της κοινωνίας.** Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να επενδύσουν στην έρευνα και την καινοτομία για να φέρουν τεχνολογικές εξελίξεις που ενσωματώνουν την εργασία στις παραγωγικές διαδικασίες.
- **Εφοδιασμός των νέων με δεξιότητες που τους επιτρέπουν να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας.** Καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται, η εναλλαγή εργασίας αναμένεται να αυξηθεί και η παραμονή σε κάθε θέση εργασίας να

γίνει συντομότερη. Τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα θα πρέπει να παρέχουν σε όλους τους αποφοίτους θεμελιώδεις δεξιότητες που μπορούν να εφαρμοστούν σε οποιαδήποτε σταδιοδρομία. Παρέχοντας αυτό το βασικό σύνολο δεξιοτήτων, οι σημερινοί φοιτητές (μελλοντικοί εργαζόμενοι) μπορούν να συνεχίσουν να μαθαίνουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Η Μελέτη του IOBE

Η μελέτη του IOBE «Μέτρηση των ήπιων δεξιοτήτων των μαθητών στην Ελλάδα» καταγράφει την πρώτη προσπάθεια προσδιορισμού του επιπέδου των κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων στον μαθητικό πληθυσμό της χώρας με τη χρήση του εργαλείου BESSI που αναπτύχθηκε πρόσφατα από ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου του Illinois των ΗΠΑ. Στο πλαίσιο του έργου της Παγκόσμιας Τράπεζας για το μέλλον της εργασίας, η ερευνητική ομάδα του IOBE επισκέφτηκε 41 σχολεία (19 ΕΠΑΛ και 22 Γενικά Λύκεια) στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης και συγκέντρωσε απαντήσεις από περίπου 1,4 χιλ. μαθητές.

Από την ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν προκύπτει ότι **οι μαθητές Λυκείου στη χώρα μας έχουν υψηλές βαθμολογίες στις δεξιότητες συνεργασίας και χαμηλή βαθμολογία στη συναισθηματική ανθεκτικότητα, ειδικότερα στις δεξιότητες διαχείρισης θυμού και ρύθμισης του στρες**. Σε σύγκριση με συνομήλικους στις ΗΠΑ, οι μαθητές λυκείου στην Ελλάδα έχουν σημαντικά **χαμηλότερες βαθμολογίες στις δεξιότητες αυτοοργάνωσης και καινοτομίας και υψηλότερες βαθμολογίες στην κοινωνική συμμετοχή**.

Η μελέτη του IOBE εξέτασε επίσης πώς συγκρίνονται οι ήπιες δεξιότητες στα ΕΠΑΛ και τα Γενικά Λύκεια. Η έρευνα κατέδειξε ότι **οι μαθητές επαγγελματικής εκπαίδευσης λυκείου στην Ελλάδα τείνουν να έχουν χαμηλότερο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο**, καθώς οι γονείς τους τείνουν να έχουν χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, χαμηλότερο επαγγελματικό επίπεδο (με βάση διεθνείς κατατάξεις) και λιγότερα περιουσιακά στοιχεία στο νοικοκυριό. Τείνουν επίσης να έχουν **μειωμένες φιλοδοξίες να συνεχίσουν τις σπουδές τους** και να επιτύχουν υψηλότερο επαγγελματικό επίπεδο στα 30 τους χρόνια.

Παρά το σημαντικό κοινωνικοοικονομικό προβάδισμα των μαθητών Γενικού Λυκείου, **δεν καταγράφονται αξιοσημείωτες διαφορές στο μέσο επίπεδο των ήπιων δεξιοτήτων μεταξύ των μαθητών 1^{ης} τάξης επαγγελματικής και γενικής εκπαίδευσης**. Ωστόσο, συγκρίνοντας το επίπεδο των δεξιοτήτων μεταξύ της 1^{ης} και της 3^{ης} τάξης, προκύπτουν ενδείξεις για ισχυρότερης ανάπτυξης αυτών των δεξιοτήτων μέσα από τη γενική εκπαίδευση.

Η σημασία των ήπιων δεξιοτήτων για την απασχολησιμότητα και την κοινωνική ανάπτυξη των νέων και των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων είναι αδιαμφισβήτητη. Προαπαιτούμενο για την ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών ενίσχυσής τους είναι η δυνατότητα μέτρησής τους. Η μελέτη του IOBE αναδεικνύει ότι αυτή η μέτρηση είναι εφικτή, παράγει χρήσιμα αποτελέσματα, και με αυτό τον τρόπο διευκολύνει την χάραξη πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα.

---

*Δείτε [εδώ](#) την Έκθεση της World Bank

*Δείτε [εδώ](#) τη Μελέτη του IOBE